

KRISTINESTAD
KRISTIINANKAUPUNKI

KRISTIINANKAUPUNGIN MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTTAMISOHJELMA

Päivitetty 11/2014

SISÄLLYSLUETTELO

1. TAUSTAA	3
1.1 Kuntien kotouttamispolitiikka	4
2. JOHDANTO	4
3. SIIRTOLAISUUSASIOIDEN HALLINTO	5
4. MAAHANMUUTTAJA-KÄSITE	6
5. KOTOUTUMISSUUNNITELMA JA KOTOUTUMISTUKI	8
5.1 Lasten ja nuorten kotoutumissuunnitelmat	10
5.2 Työmarkkinoiden ulkopuolella olevien henkilöiden kotoutumissuunnitelmat	10
6. JULKISET PALVELUT	11
6.1 Perehdyttämisvaihe	11
6.2 Poliisitoimi	12
6.3 Sosiaalipalvelut	13
6.4 Asuminen	14
6.5 Terveystieteiden palvelut	15
6.6 Koulutus	15
6.7 Kansaneläkelaitoksen palvelut	17
6.8 TE-toimiston palvelut	19
6.9 Vapaa-aika ja kulttuuri	20
7. TULKKAUSPALVELUT	22
8. SEURAKUNNAT, AATTEELLISET YHDISTYKSET JA JÄRJESTÖT	23
9. YHTEENVETO	24
Hankkeet	26
Viranomaisten yhteystiedot	27

1. TAUSTAA

Suomessa jokaisella kunnalla tulee olla kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) mukainen kotouttamisohjelma maahanmuuttajia varten. Lain tarkoituksena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista, tasa-arvoa ja valinnanvapautta. Lain pyrkimyksenä on tukea maahanmuuttajia saavuttamaan ne tiedot ja taidot, joita he tarvitsevat osallistuakseen työelämään ja yhteiskunnan toimintaan, samalla kun heidän omaa kieltään ja kulttuuriaan säilytetään.

Kotouttamisohjelma koskee ainoastaan oleskeluluvan saaneita maahanmuuttajia.

Ohjelmaan sisältyy suunnitelma tavoitteista, toimenpiteistä ja selostus kunnan voimavaroista maahanmuuttajien kotouttamisen edistämiseksi. Kotouttamisohjelma muodostaa myös perustan sille korvaukselle, jonka valtio maksaa kunnalle maahanmuuttajista.

Kristiinankaupungin maahanmuuttajat

Kotouttamisohjelmaa päivitetään, koska Kristiinankaupungissa asuu ja oleskelee eri maahanmuuttajaryhmiä, kuten kiintiöpakolaisia, työperäisiä maahanmuuttajia, avioliiton kautta saapuneita maahanmuuttajia sekä turvapaikanhakijoita¹.

Punainen Risti, Pohjanmaan ruotsinkielinen piiri perusti 16.4.2009 turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksen Kristiinankaupunkiin.

Kotoutumisen edistämislain (1386/2010) mukaan kotouttamisen vaikuttavuutta lisättäisiin liittämällä kotouttamisohjelmat osaksi kuntien talousarvion suunnittelua ja seurantaa sekä muuta strategista suunnittelua. Ohjelman hyväksyy kaupunginvaltuusto. Ohjelma tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa.

¹ Tilanteen 31.12.2013 mukaan Kristiinankaupungissa oli 226 henkilöä, joilla oli jokin muu äidinkieli kuin ruotsi tai suomi (3,2 %). Heihin ei lasketa turvapaikanhakijoita.

1.1 Kunnan kotouttamispolitiikka/etnisten suhteiden edistäminen

Kunnan kotouttamispolitiikan tavoitteena on tukea moninaisuutta, tasavertaisuutta ja tasapuolista kohtelua sekä edistää kanssakäymistä väestöryhmien välillä. Lisäksi kunnan kotouttamispolitiikan tulee edistää hyviä etnisiä suhteita ja eri kulttuurien välistä vuoropuhelua.

Kunnan kotouttamisohjelmassa kiinnitetään huomiota hyvien etnisten suhteiden sekä eri kulttuurien välisen kanssakäymisen edistämiseen. Tässä prosessissa kolmannella sektorilla on merkittävä rooli. Kolmanteen sektoriin luetaan esim. kulttuuriin, kotiseutuun, urheiluun, vapaa-aikaan, nuorisoon ja sosiaalisetoriin sekä uskonnollisiin yhteisöihin ja kunnallispolitiikkaan liittyvät yhdistykset.

Kolmannen sektorin mukaan saaminen maahanmuuttajien kotouttamisprosessiin edistää paikallisväestön ja maahanmuuttajien vuorovaikutusta. Silloin vieraat kulttuurit tulevat tunnetuiksi paikallisväestön keskuudessa ja vastaavasti maahanmuuttajat saavat syvempää tietoa suomalaisesta ja suomenruotsalaisesta kulttuurista. Tutustumalla toistemme kulttuureihin ja lisäämällä ymmärrystä erilaisuuteen ehkäisemme rasismia ja kielteistä suhtautumista vieraisiin kulttuureihin ja maahanmuuttajiin.

2. JOHDANTO

Pakolaisuus on maailmanlaajuinen haaste. YK:n yleissopimus pakolaisten oikeusasemasta solmittiin Genevessä vuonna 1951. Suomi hyväksyi yleissopimuksen vuonna 1968. Suomi on ottanut osavastuun pakolaisten tilanteen ratkaisemiseksi.

Ihmisoikeuksien 14. artiklan, mukaisesti Suomen maahantulo- ja turvapaikkapolitiikka on sellainen, että *”ulkomaalainen voi saada turvapaikan Suomesta, jos hänen ihmisoikeuksiaan loukataan vakavasti maassa, jossa hän asuu, ja siksi on suojan tarpeessa”*.

Pakolaisten vastaanottaminen Suomessa perustuu ensisijaisesti humanitaarisiin syihin. Suomi ottaa vuosittain vastaan kiintiöpakolaisryhmän sellaisilta maailman alueilta, joilla voidaan katsoa olevan vakava kriisi ja vaara ihmisten elämälle ja terveydelle. YK:n pakolaiskomissariaatti UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees) antaa vuosittain vastaanottajamaille ehdotuksen siitä, mistä pakolaisryhmiä voidaan ottaa. Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö IOM järjestää käytännössä pakolaisten matkan vastaanottajamaahan.

Resursointi

Valtio korvaa kunnalle pakolaistatukseen omaavista, kuntapaikan saaneista maahanmuuttajista aiheutuvat kulut kolmen - neljän vuoden ajalta. Korvausta tulkkauskustannuksista saadaan ELY-keskukselta (valtio) rajoittamattomalta ajalta. Niissä tapauksissa, joissa maahanmuuttaja kärsii vakavasta sairaudesta, kunta voi myös anoa korvausta enintään 10 vuoden ajalta. Korvaukset kanavoidaan kunnalle pääosin perusturvakeskuksen ja sivistystoimen kautta.

3. SIIRTOLAISUUSASIOIDEN HALLINTO

Nykyinen hallinto jakautuu valtakunnan tasolla kuuden ministeriön hallintoalueelle:

- Sisäasiainministeriö ja Maahanmuuttovirasto huolehtivat pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottamisesta kuten maahan tulosta ja maasta poistumisesta, kansalaisuusasioista sekä käsittelee mm. oleskelu- ja työlupa-asiat. Maahanmuuttovirasto ja poliisi käsittelevät maahanmuuttajien matka-asiakirjat ja muukalaispassit.
- Ulkoministeriö vastaa suomalaisista lähetystöistä ja konsulaateista ulkomailla, koordinoi siirtolaisuusasioiden kansainvälistä yhteistyötä sekä vastaa kansainvälisten järjestöjen (UNHCR, IOM jne.) kautta myönnettävästä pakolaisavusta.
- Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa työvoimapalveluja ja työlupamenettelyä koskevista asioista. Ministeriö vastaa myös maahanmuuttajien kotouttamisesta.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö ja sen alaisena oleva opetushallitus vastaavat asioista, jotka liittyvät maahanmuuttajien ja pakolaisten sekä muiden kieli- ja kulttuurivähemmistöjen koulutukseen kuitenkin lukuun ottamatta kotouttamisen ensimmäistä vuotta, jolloin työ- ja elinkeinoministeriö vastaa kieli- ja yhteiskuntakoulutuksesta maamme TE-toimistojen kautta.
- Sosiaali- ja terveysministeriö huolehtii maahanmuuttajien terveyden- ja sosiaalihuoltoon liittyvistä asioista.
- Oikeusministeriö huolehtii maahanmuuttajien oikeusturvaan ja syrjintäasioihin liittyvistä kysymyksistä. Ministeriön alainen laitos on Helsingin hallinto-oikeus, jonne turvapaikkaa hakevat voivat valittaa kielteisestä turvapaikkapäätöksestä.

Alueellisella tasolla ELY-keskukset huolehtivat maahanmuuttajien kotouttamis- ja työllistämisasiosta. ELY-keskukset käsittelevät sopimuksia, jotka koskevat

kiintiöpakolaisten kuntapaikkoja ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden asioita sekä huolehtivat kunnille pakolaisista kolmelta - neljältä ensimmäiseltä vuodelta maksettavien maksujen suorittamisesta.

Paikallisella tasolla TE-toimistot vastaavat maahanmuuttajien työllistämisestä kun taas kunnat vastaavat maahanmuuttajien käytännön kotouttamisesta.

4. MAAHANMUUTTAJA-KÄSITE

Maahanmuuttaja on yleinen käsite, jota käytetään kuvailemaan kaikkia niitä henkilöitä, jotka syystä tai toisesta muuttavat toiseen maahan. Maahanmuuttaja-käsite voidaan lisäksi jakaa eri alakategorioihin, jotka määrittelevät, minkä tyyppinen maahanmuuttaja henkilö on.

Turvapaikanhakija on henkilö, joka itse pyytää suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta maasta kotimaassa vallitsevien turvattomien olosuhteiden takia. Suojeluanomus tehdään viitaten YK:n pakolaisyleissopimukseen ja Suomen ulkomaalaislakiin. Tavoitteena on saada pakolaisasema. Turvapaikkahakemus on jätettävä henkilön saapuessa maahan tai mahdollisimman pian saapumisen jälkeen.

Turvapaikanhakijoita ei käsitellä tässä ohjelmassa, koska niihin sovelletaan eri lainsäädäntöä.

Pakolaisen oikeusasemaa koskevan YK:n yleissopimuksen mukaan *pakolaisella* tarkoitetaan henkilöä, joka on kotimaansa ulkopuolella ja jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa kotimaassaan vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen takia. Suomessa määritellään yleensä myös sellaiset henkilöt pakolaisiksi, jotka ovat saaneet jäädä maahan suojeluntarpeen tai humanitaaristen syiden perusteella.

Kiintiöpakolainen on henkilö, jolle on myönnetty maahantulolupa vuosittaisen, valtion budjetin yhteydessä vahvistetun kiintiön puitteissa. Henkilö on saanut pakolaisaseman YK:n pakolaiskomissariaatin (UNHCR) vierailtua pakolaisleirillä tai muilla paikoilla, joissa vallitsevat olosuhteet vaarantavat ihmisten elämää ja terveyttä. Sisäasiainministeriön/Maahanmuuttoviraston ja ELY-keskusten kautta kiintiöpakolaiset sijoitetaan useimmiten suoraan vastaanottajakuntiin.

Työvoimamaahanmuuttaja on henkilö, joka saapuu maahan työ sopimuksen perusteella. EU-maissa on mahdollista liikkua vapaasti ja hakea työtä, kun taas EU:n ulkopuolisista maista saapuvilla tulee olla työ sopimus sekä oleskelulupa työntekoa varten voidakseen saapua Suomeen.

Muita maahanmuuttajaryhmiä ovat henkilöt, jotka saapuvat Suomeen suomalaisen kanssa solmitun avioliiton myötä, opiskelijana ym.

Ulkomaalainen on Suomessa juridisesti katsottuna henkilö, jolla ei ole Suomen kansalaisuutta, vaan henkilö voi myös olla jonkin muun maan kansalainen tai vailla kansalaisuutta oleva.

Paluumuuttajalla tarkoitetaan niitä henkilöitä sekä perheenjäseniä, jotka muuttavat takaisin kotimaahansa, esim. silloin kun yhteiskunnan olosuhteet ovat sodan jälkeen palautuneet niin vakaiksi, että on mahdollista palata. Paluumuuttajalla tarkoitetaan myös niitä Suomen kansalaisia, jotka palaavat ulkomailta Suomeen, esim. Ruotsista tai entisen Neuvostoliiton alueelta, ja joilla lain mukaan on yhteyksiä Suomeen (esim. inkeriläiset).

Muita määritelmiä:

Monikulttuurisuus, monietnisyys

Monikulttuurisuudella tarkoitetaan eri kulttuurien tasa-arvoista rinnakkaiseloä. Etnisyydessä on kyse yksilön ja ryhmän tavasta jäsentää itseään suhteessa tosiin. Etnisyys on sidoksissa tilanteisiin ja muuttuu ajan myötä.

Monikulttuurisuuden rinnalla käytetään käsitteitä monietninen ja monikansallinen. Monietninen painottaa eri etnisten ryhmien, eri kulttuuriryhmien muodostamaa yhteiskuntaa.

Vähemmistöpolitiikka

Yhteiskunnan tapa säädellä ja järjestää enemmistön ja vähemmistön välisiä suhteita.

Kotoutuminen

Prosessi, jossa maahanmuuttajat osallistuvat yhteiskunnan taloudelliseen, poliittiseen ja sosiaaliseen elämään. He ylläpitävät ja kehittävät omaan kulttuuriinsa ja etnisyyteen liittyviä tärkeitä pitämiään asioita. Kotoutuminen edellyttää myös sopeutumista sekä vähemmistöltä että valtaväestöltä.

Kotouttamistoimenpiteet

Viranomaisten järjestämät toimenpiteet, joilla edistetään maahanmuuttajien kotoutumista.

Syrjäytyminen

Määritellään sosiaalipolitiikassa yleensä huono-osaisuuden kasautumiseksi. Suomen kaltaisessa yhteiskunnassa syrjäytymisen peruselottuvuuksia ovat erityisesti syrjäytyminen koulutuksesta, tuotannosta, kulutuksesta ja sosiaalisesta yhteisöstä.

Maahanmuuttajien syrjäytyminen tarkoittaa integroitumisen vastakohtaa ja tarkoittaa toisaalta maahanmuuttajien vieraantumista omasta kulttuuristaan ja toisaalta jäämistä enemmistön yhteisöllisen elämän ulkopuolelle.

Suvaitsevaisuus

Ennakkoluulottomuutta ja avoimuutta yhdistettynä terveeseen itsetuntoon ja oman kulttuurin tuntemukseen sekä kykyä samanaikaisesti omaksua uutta ja vierasta sekä suhtautua siihen myös kriittisesti. Se on myös muiden mielipiteiden ja tapojen kunnioittamista.

Ennakkoluulo

Perusteeton ja torjuva ennakkokäsitys.

Etninen syrjintä

Jonkin ryhmän tai henkilön asettamista muita huonompaan asemaan hänen etnisen taustansa vuoksi.

Muukalaispelko, muukalaisviha

Voimakasta, kielteistä ennakkoluuloa erilaisia, muualta tulevia ihmisiä kohtaan. Muukalaispelko muuttuu usein muukalaisvihaksi, joka tähtää vähemmistöryhmän karkottamiseen tai hävittämiseen.

Rasismi

Ideologia, jossa kielteisiksi määritellyt ominaisuudet kohdistetaan tiettyyn ”rotuun” tai tiettyyn ryhmään ihmisiä. Rasismi koostuu sarjasta kuvitelmia, jonka mukaan jokin ihmisryhmä on muita moraalisesti, älyllisesti ja kulttuurisesti ylivoimaisempi ja jonka ylivoimaiset ominaisuudet periytyvät sukupolvelta toiselle. Rasismi saa erilaisia muotoja eri maissa riippuen historiasta, taloudesta, taustasta, kulttuurista ja muista tekijöistä.

5. KOTOUTUMISSUUNNITELMA JA KOTOUTUMISTUKI

Koska Suomessa kunta huolehtii asukkaidensa, myös maahanmuuttajien, peruspalveluista ja toimeentulotuesta, kunnalla on kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) mukaisesti paikallisella tasolla yleinen vastuu ja koordinoituvastuu kotouttamisesta.

Kotoutumisen edistämisen puitteissa on maahanmuuttajalla, joka on TE-toimistossa rekisteröity työttömäksi työnhakijaksi tai joka saa muutoin kuin tilapäisesti

toimeentulotukea toimeentulotuesta annetun lain mukaisesti (ja on täyttänyt 17 v.), oikeus kotoutumissuunnitelmaan.

Ennen kotoutumissuunnitelman laatimista voidaan maahanmuuttajalle laatia nk. yleinen/alustava kartoitus kahden kuukauden kuluessa siitä, kun maahanmuuttaja täyttää edellä mainitut ehdot tai hän sitä pyytää. Tässä kartoituksessa arvioidaan, minkälaista kieltenopetusta tai muita kotoutumista edistäviä palveluja maahanmuuttaja tarvitsee. Kunta ja TE-toimisto laativat yhdessä alustavan kartoituksen.

Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan myöntämisestä, oleskeluoikeuden rekisteröinnistä tai oleskelukortin myöntämisestä. Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma laaditaan enintään yhden vuoden ajaksi, kotoutumissuunnitelmaan oikeuttava enimmäisaika on kuitenkin kolme vuotta ensimmäisen kotoutumissuunnitelman allekirjoittamisesta. Aikaa voidaan kuitenkin pidentää enintään kahdella vuodella, jos se on perusteltua sen vuoksi, että maahanmuuttaja tarvitsee kotoutuakseen erityisiä toimenpiteitä.

Kotoutumissuunnitelma laaditaan yhteistyössä maahanmuuttajan, kunnan ja TE-keskuksen (aikaisemmin työvoimatoimisto) kanssa. Kotoutumissuunnitelmassa osapuolet sopivat toimenpiteistä, jotka tukevat maahanmuuttajaa ja hänen perhettään yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavien tietojen ja taitojen hankkimisessa. Suunnittelun lähtökohtana on aina yksikölinen elämäntilanne ts. ikä, terveydentila, kielitaidot, aikaisemmat opinnot, työkokemus ym.

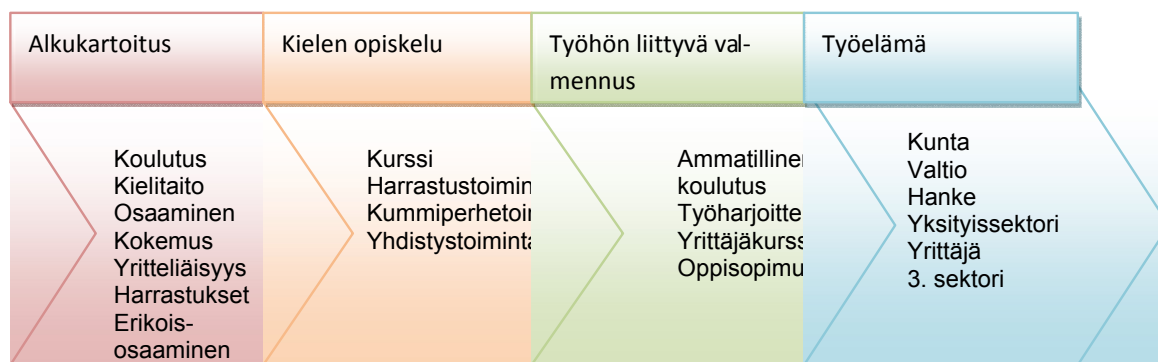
Tähän suunnitelmaan voi sisältyä:

- Suomen tai ruotsin kielen opiskelun tukeminen
- Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus
- Maahanmuuttajien omaehtoinen opiskelu
- Ammatinvalinnanohjaus ja kuntoutus
- Työharjoittelu/työelämävalmennus
- Valmistava opetus
- Lasten ja nuorten kotoutumisen tukeminen, esim. kunnallisen päivähoitopaikan järjestäminen lapsille ja kerhotoiminnan sekä muiden niihin rinnastettavien kotoutumista tukevien toimenpiteiden järjestäminen.

Kunta, TE-toimisto ja maahanmuuttaja sopivat kotoutumissuunnitelman kestosta, suunnitelman muutoksista ja keskeytyneen suunnitelman jatkosta. Kotoutumissuunnitelmaan oikeutettu maahanmuuttaja on velvollinen osallistumaan

suunnitelman laadintaan sekä suunnitelmassa sovittuihin palveluihin ja toimenpiteisiin. Jos maahanmuuttaja on ilman perusteltua syytä laiminlyönyt suunnitelman laatimista tai sen noudattamista, voidaan kotoutumistukea alentaa.

Kotoutumissuunnitelman eteneminen

5.1 Lasten ja nuorten kotoutumissuunnitelmat

Lapsille ja nuorille laaditaan omat kotoutumissuunnitelmat. Pienten lasten kotoutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan on erittäin tärkeää ottaen huomioon, että he muodostavat Suomen maahanmuuttajien seuraavan sukupolven. Lapsilla on omat tarpeensa perheen kotoutumisprosessissa, ja jotta hekin hyötyisivät kotoutumista edistävistä toimenpiteistä, laaditaan heille oma kotoutumissuunnitelma yhteistyössä mm. kunnan lastenhoidon yksikön kanssa. Lapsille tarkoitettuja kotoutumista edistäviä toimenpiteitä voivat olla esim. lapsen sijoittaminen kunnan päiväkotiin tai esikouluun, jossa lapsi saa leikkiä muiden paikallisväestön lasten kanssa samanaikaisesti kuin he oppivat kieltä ja harjoittelevat sosiaalisia taitoja ryhmässä. Maahanmuuttajanuorille laaditaan myös omat kotoutumissuunnitelmat. Vieraaseen maahan tuleminen teini-ikäisenä on vaikeaa ja kotoutumista uuteen maahan saattaa edelleen vaikeuttaa useiden kulttuurien kohtaaminen erilaisine arvoineen ja vaatimuksineen.

Nuorille tarkoitettuja kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ovat esim. intensiivinen kielenopetus ja vaihteellinen kotoutuminen ja siirtäminen kunnan kouluun muiden koululaisten kanssa opiskelua varten.

Kristiinankaupungissa lastenhoidon johtajalla on monikulttuurisuus (moniku-) koulutus ja valmiudet ohjata henkilökuntaa. Maahanmuuttajalapsille laaditaan samanlaiset varhaiskasvatussuunnitelmat kuin muillekin lapsille. Nuorisolle, ml. maahanmuuttajanuoret, järjestetään monipuolista ja säännöllistä toimintaa.

Vastuutahot: päivähoido- ja varhaiskasvatus, sivistys- ja vapaa-aikakeskus.

5.2 Työmarkkinoiden ulkopuolella olevien henkilöiden kotoutumissuunnitelmat

Työmarkkinoiden ulkopuolella ovat henkilöt, esim. vanhukset, vammaiset, kotirouvat ja luku- ja kirjoitustaidottomat tarvitsevat erityistä tukea voidakseen kotoutua suomalaiseen yhteiskuntaan sekä yleisellä että paikallisella tasolla.

Näillekin henkilöille on järjestettävä kielenopetusta, jotta heillä olisi mahdollisuus osallistua päivittäiseen toimintaan uudessa maassa. Kielen- ja yhteiskuntakoulutuksen järjestämiseksi kunnallisten viranomaisten tulee tehdä yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.

Kuntaan työskentelemään tulleet maahanmuuttajat tarvitsevat usein täydentävää kielenopetusta ja heille on myös järjestettävä mahdollisuus osallistua kotoutumisprosessia tehostaviin toimenpiteisiin.

Kotoutumiskauden aikana maahanmuuttajien toimeentulo turvataan **kotoutumistuen** avulla. Kotoutumistuki voi koostua työmarkkinatuesta ja/tai toimeentulotuesta. Maahanmuuttajalla on oikeus kotoutumistukeen, jos hän on taloudellisen tuen tarpeessa siten kuin työmarkkinatuesta annetussa laissa tai toimeentulotuesta annetussa laissa säädetään sekä jos maahanmuuttaja noudattaa laadittua kotoutumissuunnitelmaa. Maahanmuuttajalle voidaan ainakin myöntää kotoutumistukea kun kotoutumissuunnitelmassa sovittu toimenpide on aloitettu. Kotoutumistukea tarkistetaan, jos henkilön tai hänen perheensä olosuhteissa tai tuen tarpeessa tapahtuu muutoksia.

Vastuutahot: TE-toimisto, kansalaisopisto ja muut kouluttajat yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

6. JULKISET PALVELUT

6.1 Perehdyttämisvaihe

Kuntalain mukaan kunnan tulee pyrkiä edistämään asukkaidensa hyvinvointia. Julkiset palvelut on taattava sekä syntyperäisille asukkaille että maahanmuuttajille, jotta kaikilla olisi mahdollisuus osallistua yhteiskunnalliseen elämään sekä saamaan tukea yksiköittäisessä kehityksessä hyvin toimivan elämän saavuttamiseksi.

Kaikessa kunnan toiminnassa on otettava huomioon yksilön erityistarpeet ja kunnioitettava kulttuurista moninaisuutta.

Maahanmuuttajien rekisteröintiin liittyvä hallinnollinen työ kunnassa hoidetaan yhdessä maahanmuuttajan sekä käytettävissä olevan tulkin kanssa eri viranomaisten luona kuten maistraatissa, Kelassa, poliisilla ja TE-keskuksessa. Maahanmuuttajan taustasta riippuen menettelytavat eri viranomaisissa vaihtelevat hieman. Terveystarkastus on yleensä suoritettu jo ulkomailla ennen kiintiöpakolaisten tuloa, kun taas oleskeluluvan saanut turvapaikanhakija käy säännöllisesti terveystarkastuksessa turvapaikanhakijana ollessaan.

Seuraava askel on kielikurssin aloittaminen, lasten ilmoittaminen perusopetukseen ja päiväkotiin sekä tutustuminen lähiyhteiskuntaan. Myös ystäväperheet/tukihenkilöt ja esim. Punaisen Ristin vapaaehtoistyöntekijät voivat tässä tehdä hyvän panoksen.

Vastuutahot: Ao. viranomaiset, kansalaisopisto, sivistyssektori, päivähoito- ja varhaiskasvatus.

6.2 Poliisitoimi

Poliisilain mukaan poliisin on toimittava asiallisesti ja puolueettomasti sekä sovinnollisuutta edistäen. Poliisin toimenpiteiden on oltava perusteltuja suhteessa tilanteen kokonaisarviointiin vaikuttaviin seikkoihin. Poliisin tulee ensisijaisesti neuvoin, kehotuksin ja käskyin pyrkiä ylläpitämään yleistä järjestystä ja turvallisuutta puuttumatta kenenkään oikeuksiin enempää kuin poliisin tehtävän suorittamiseksi on tarpeen. Pakolaiskiintiö on useimmiten ollut 750 henkilöä.

Poliisin toimivaltuuksia säädettäessä on otettu huomioon perus- ja ihmisoikeudet sekä Suomen poliisin mahdollisuudet tehdä tehokasta kansainvälistä rikostorjuntayhteistyötä. Lainsäädännön lisäksi poliisin toimintaa ohjaavat poliisietiikka ja kansalaisten odotukset.

Poliisiin vastuualueeseen kuuluvien kansalaisten oikeuksia ja velvollisuuksia koskevien erityisten tiedotustilaisuuksien lisäksi, tietoa saa myös Internet-osoitteista www.poliisi.fi ja www.migri.fi.

Poliisin palvelut ja ulkomaalaisasiat

Poliisin tehtävänä on lisäksi oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen sekä rikosten ennalta ehkäiseminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Pohjanmaan poliisilaitos vastaa toimintaansa liittyvästä tiedottamisesta sekä palvelee maahanmuuttajia eri lupa-asioissa. Viimeksi mainittuihin asioihin kuuluvat mm.

- * työntekijöiden, opiskelijoiden ja paluumuuttajien oleskelulupahakemukset
- * passihakemukset, pakolaisen matka-asiakirjat ja perheiden jälleen yhdistäminen
- * turvapaikkahakemus ja tutkimus

Yhteistyö

Poliisi tekee yhteistyötä maahanmuuttoviraston, vastaanottokeskusten, tulkkauskeskuksen ja eri oppilaitosten kanssa. Sen lisäksi poliisi tekee yhteistyötä työvoimatoimiston ja monikansallisten yhtiöiden kanssa.

Suomen pakolaiskiintiö vahvistetaan vuosittain valtion budjetin yhteydessä. Vuoden 2014 kiintiö on 1050 henkilöä. Valtion talousarvioesityksen mukaan vuoden 2015 pakolaiskiintiö on 750 henkilöä.

Kaikki, jotka eivät ole EU:n tai Pohjoismaiden kansalaisia, tarvitsevat oleskeluluvan Suomessa, jos he eivät ole täällä turisteina. Maahanmuuttovirastolta oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat hakevat useimmiten itse kuntapaikkaa. Maahanmuuttajat hakevat itse oleskelulupaa poliisilta.

Turvapaikanhakijat voivat saada toistaiseksi voimassa olevan turvapaikan tai määräaikaisen oleskeluluvan, useimmiten 4 vuodeksi, jota voidaan myöhemmin pidentää, jos siihen on perusteita.

Vastuutahot: Poliisi, maahanmuuttovirasto.

6.3 Sosiaalipalvelut

Kaupungin sosiaalihuolto järjestetään sosiaalihuoltolain perusteella. Perusturvalautakunnan tehtävänä on ylläpitää ja edistää kuntalaisten sosiaalista turvallisuutta ja suoriutumista tavoitteena tuottaa oikein mitoitettua ja laadukasta palvelua tehokkaalla ja taloudellisella tavalla. Perusturvakeskus, joka kuuluu perusturvalautakunnan alaisuuteen, huolehtii sosiaalipalveluista, toimeentulotuen myöntämisestä Kristiinankaupungissa sekä sosiaalitoimen henkilökunnan hallinnosta.

Sosiaalipalvelut jaetaan **yleisiin sosiaalipalveluihin**, joihin kuuluvat sosiaalityö, pakolaistyö, kasvatus- ja perheasioita koskeva neuvonta, kotipalvelu, asumispalvelut, laitoshoidon, perhehuolto sekä omaishoidon tuki.

Erityiset sosiaalipalvelut ovat lastensuojelu, lastenvalvojan työtehtävät, perheasioiden sovittelu, adoptioneuvonta, päihdepalvelut, vammaisten palvelut ja tukitoimet sekä kehitysvammaisten erityishuolto. Lisäksi siihen kuuluu toimeentulotuen ja muiden sosiaalietuuksien maksaminen. Maahanmuuttajat saavat Kristiinankaupungissa samat sosiaalipalvelut kuin muut kuntalaiset.

Sosiaalityö

Yksilöllisen sosiaalityön avulla ylläpidetään asiakkaiden sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä. Viranomaiset tekevät yhteistyötä sosiaalityön puitteissa ja asiakas on itse mukana suunnittelemassa palvelujaan. Jokaisen asiakkaan tilanne on yksilöllinen ja ainutlaatuinen.

Maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen uuteen yhteiskuntaan on tärkeä tehtävä maahanmuuttajien sosiaalityössä. Kotoutumisprosessin aikana on myös säilytettävä ja vahvistettava heidän omaa kulttuuriaan ja identiteettiään, jotta he voisivat asettua aloilleen uuteen maahansa.

1.4.2013 alkaen Kristiinankaupunki/perusturvakeskus huolehtii oleskeluluvan saaneista ja kuntapaikan vastaanottaneista maahanmuuttajista. (Aikaisemmin kaupunki osti palvelut SPR:n turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukselta). Sosiaalitoimiston edustaja on kutsuttu moniammatilliseen työryhmään kotoutumistoimenpiteiden vahvistamiseksi.

Päivähoito ja kotipalvelu

Maahanmuuttajalasten päivähoiton järjestämisen lähtökohtana on se, että lapset sijoitetaan kaupungin päiväkoteihin.

Kotipalvelua voidaan tarjota kaupungin vanhuksille, vammaisille ja lapsiperheille henkilökohtaista hoitoa sekä sairaiden lasten hoitoa varten. Palvelua myönnetään tarpeen mukaisesti. Maahanmuuttajille kotipalvelua voidaan tarjota samojen periaatteiden mukaisesti kuin kaupungin muille asukkaille.

Jotta sosiaalitoimen henkilökunta osaisi antaa asianmukaisia palveluja, on maahanmuuttajien kulttuurista järjestettävä riittävästi koulutusta ja tiedotusta.

Vastuutahot: Perusturvakeskus.

6.4 Asuminen

Kun kunta vastaanottaa pakolaisia, on asumisen järjestäminen ensisijainen toimenpide. Koska Kristiinankaupungin omistaman kiinteistöyhtiön omistuksessa on käytettävissä olevia vuokra-asuntoja, ne tulevat todennäköisesti ensisijaisesti kyseeseen maahanmuuttajien osalta. Yksityisomistuksessa olevia vuokra-asuntoja on myös käytettävissä, jos tarvetta syntyy. Maahanmuuttajat voivat itse vuokrata asuntoja ja samalla tavalla kuin Suomen kansalaiset hakea asumistukea Kansaneläkelaitokselta. Asumistukeen vaikuttavat asumismenot, talouden suuruus ja talouteen kuuluvien jäsenten vakinaiset kuukausitulot. Kristiinankaupungin Asumukset Oy neuvoo ja informoi asunnon tarvitsijoita.

Vastuutahot: Kristiinankaupungin Asumukset Oy. Asumistuen maksaa Kansaneläkelaitos.

6.5 Terveysthuolto

Suomessa sairaanhoito jaetaan perusterveydenhuoltoon ja erikoissairaanhoitoon, joita julkinen sektori tuottaa. Lisäksi on myös yksityisiä lääkäriasemia, jotka tarjoavat lääkinnällisiä palveluja.

Kristiinankaupungin perusterveydenhuollosta vastaa perusturvautakunta ja sen alaisuuteen kuuluva perusturvakeskus. Sen toiminta perustuu terveydenhuoltolakiin, joka velvoittaa kaupunkia tuottamaan terveydenhuoltoa, sairaanhoitoa, kuntoutusta ja hammashuoltoa asukkailleen. Toimintaperiaatteena on, että koko toiminta on yksilökeskeistä ja tavoitteena on tuottaa hyvää perushoitoa yksilön terveyden edistämiseksi ja ylläpitämiseksi.

Maahanmuuttajien sairaanhoidon tavoitteena tulee kuten muidenkin asukkaiden osalta olla integroituminen normaaliin terveyden- ja hammashuoltoon. Kotoutuminen helpottuu, jos maahanmuuttaja saa aluksi tavata ainoastaan muutaman hoitohenkilön, jotka on valittu maahanmuuttajien vastuuhenkilöiksi. Kommunikaatio, tulkin avulla tai ilman, sujuu joustavammin, jos maahanmuuttajat saavat aluksi tutustua ainoastaan muutamaan henkilöön hoitoalalla.

Psyykkisen terveyden osalta Kristiinankaupungin perusterveydenhuollossa on käytettävissä psykiatrinen sairaanhoitaja ja psykologi. Kuntayhtymä K5:n psykososiaalinen yksikkö tarjoaa myös erikoislääkärin johtamaa psykiatrista avohoitoa ja tavoitteena on omalla seudulla huolehtia sellaisesta psykiatrisesta osaamisesta, jonka tavoitteena on ennaltaehkäistä ja hoitaa psyykkisiä sairauksia, palauttaa terveys sekä minimoida haittavaikutuksia, jotka johtuvat yksittäisen henkilön ja/tai perheen psyykkisestä sairaudesta. Kristiinankaupungin asukkaille tarjottavat palvelut ovat myös maahanmuuttajien käytettävissä.

Vastuutahot: Perusturvakeskus.

6.6 Koulutus

Koulutuksella on suuri merkitys maahanmuuttajien kotoutumismahdollisuuksien kannalta. Koulutuksella annetaan kielitaitoa ja tietoja yhteiskunnasta, mikä myös tukee jokaisen yksilön kehitystä. Koulutus on myös väline, jonka avulla lisätään suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä muita kulttuureja kohtaan. Riippumatta siitä, minkälaisen opetusmuodon maahanmuuttaja suorittaa, on tulkin tarve suuri alussa, mutta kun maahanmuuttaja on asunut täällä vähän aikaa hän voi itse oppia kieltä ja hankkia muita tietoja.

Kristiinankaupungin koulutuskeskus tarjoaa sekä suomen- että ruotsinkielistä perusopetusta, kuten myös suomen- ja ruotsinkielistä lukio-opetusta. Maahanmuuttajille valittavasta kielestä riippuen maahanmuuttajaoppilaat ohjataan tiettyihin kouluihin. Riippumatta siitä, mikä koulutustaho järjestää maahanmuuttajien koulutuksen, henkilökunta tarvitsee maahanmuuttajien kulttuurisen taustan koulutusta voidakseen ymmärtää heitä ja auttaa heitä edistymään oppimisessa.

Oppivelvollisten maahanmuuttajalasten opetuksen tarkoituksena on saavuttaa Kristiinankaupungin peruskouluopetukselle asetetut tavoitteet. Perusopetuksen yhteydessä järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta, joka on tarkoitettu jokaiselle maahanmuuttajataustaiselle oppilaalle, jonka suomen tai ruotsin kielen taito tai muut valmiudet eivät vielä riitä perusopetuksen ryhmässä opiskelemiseen. Valmistavan opetuksen järjestämistä varten kaupunki saa rahoituksena kaksinkertaisen perusopetuksen yksikköhinnan yhden lukuvuoden ajalta niistä valmistavan opetuksen oppilaista, jotka ovat 20.9. ilmoitettuina oppilasrekisterissä.

Kansalaisopisto tarjoaa yhteistyössä Punaisen Ristin kanssa lähinnä suomen kielen opetusta kaikille turvapaikanhakijoille. Lisäksi järjestetään myös ruotsin kielen kursseja, käsityö-, uinti-, ruoanlaittokursseja sekä kansainvälisiä kahviloita.

Kotikielenopetus ja tukiopetus

Peruskouluopetuksen täydennyksenä voidaan maahanmuuttajalapsille antaa myös kotikielenopetusta ja tukiopetusta. Tukiopetusta tulee antaa kaikille niille maahanmuuttajaoppilaille, jotka ovat jääneet opinnoissa tilapäisesti jälkeen tai muutoin tarvitsevat erityistä tukea. Perusopetuksen ryhmissä opiskelevien maahanmuuttajien tukiopetusta varten on mahdollista hakea erillistä valtionavustusta. Tähän maahanmuuttajien tukiopetuksen tukeen ovat oikeutettuja ne oppilaat, joiden maahantulosta on kulunut enintään neljä vuotta. Myös lukiolaiset voivat saada tukiopetusta.

Maahanmuuttajaoppilaille voidaan antaa myös kotikielenopetusta, ts. opetusta omassa äidinkielessä. Myös tälle opetukselle voidaan hakea erillistä valtionavustusta, kunhan oman äidinkielen opetuksen ryhmässä on riittävästi oppilaita opetuksen alkaessa. Oppilaat voivat olla eri luokista ja eri kouluista.

Maahanmuuttajaoppilaiden ottaminen kouluihin voi tapahtua eri tavalla eri koulutusvaihtoehtoihin ts. ammattikouluun, lukioon ym.: yhteishaun, testien, sisään pääsykokeiden tai mahdollisesti entisestä kotimaasta saadun todistuksen perusteella. Jo Kristiinankaupungin lähialueella on eri koulutusvaihtoehtoja. Lukioiden lisäksi on myös kouluja, joilla entuudestaan on kokemusta

maahanmuuttajaoppilaista. Tällaisia ovat esim. Yrkesakademin (YA!) ja Suupohjan Ammatti-instituutti Kauhajoella. Opiskelevat maahanmuuttajat saavat opintotukea kuten muut suomalaiset nuoret.

Saavuttuaan Suomeen jokaisen 17-64 -vuotiaan kiintiöpakolaisen ja oleskeluluvan saaneen turvapaikanhakijan tulee osallistua aikuiskoulutukseen, jonka tarkoituksena on, että maahanmuuttaja oppisi yhden kotimaisista kielistä ja saisi tietoja uudesta maastaan ja yhteiskunnastaan. Kurssi kestää n. 14 kuukautta ja siihen sisältyy sekä teoriaa että harjoittelua. Harjoittelujakso suoritetaan yhteiskunnan eri työpaikoilla ja tavoitteena on, että maahanmuuttajat oppisivat uuden kotimaansa kielen (joko suomen tai ruotsin kieli) käytännössä. Työvoimaviranomainen on aikuiskoulutuksen toimeksiantaja.

Suomen kielen opetuksen lisäksi kansalaisopisto on järjestänyt turvapaikanhakijoille myös ruotsin kielen opetusta. Turvapaikanhakijat ovat myös itse järjestäneet kursseja muissa kielissä.

Vastuutahot: Koulutuskeskus, Sivistys- ja vapaa-aikakeskus, Kansalaisopisto, Ammattiopistot, TE-toimisto.

6.7 Kansaneläkelaitoksen palvelut

Kuuluakseen Kansaneläkelaitoksen hallinnoiman sosiaaliturvan piiriin, henkilön tulee asua Suomessa. Henkilön katsotaan asuvan Suomessa, jos hänellä on varsinainen kotinsa täällä ja asuu pääasiallisesti täällä, ts. jatkuvasti oleskelee Suomessa vähintään puolet ajasta. Suomeen muuttavan henkilön voidaan katsoa asuvan täällä jo saapumisesta, jos hänen aikomuksenaan on jäädä tänne ja hänellä on oleskelulupa vähintään vuodeksi.

Opintotuki

Opiskelijoilla on mahdollisuus hakea opintotukea ja valtiontakausta opintolainaa varten. Niiden, jotka haluavat saada opintotukea, tulee olla hyväksyttyjä kokopäiväiseen opiskeluun yhtäjaksoisesti vähintään kahdeksan viikkoa ja olla taloudellisen tuen tarpeessa.

Suomessa vakituisesti asuville ulkomaalaisille voidaan myöntää opintotukea. Ulkomaalaiset kansalaiset voivat saada opintotukea, jos he ovat asuneet Suomessa jonkin aikaa. Määräyksestä voidaan poiketa, jos kyseessä on:

- pakolainen
- turvapaikanhakija, jolle on myönnetty oleskelulupa Suomessa suojeluntarpeen takia
- pakolaisen ja turvapaikanhakijan perheenjäsen
- paluumuuttaja

- henkilö, joka on ollut alle 18-vuotias muuttaessaan Suomeen ja jonka vanhemmat tai adoptiovanhemmat asuvat pysyvästi Suomessa.

Työttömyystuki

Työttömäksi jäävän henkilön tai henkilön, joka opintojen päätyttyä ei ole saanut työtä, tulee välittömästi käydä TE-toimistossa ilmoittautumassa työnhakijaksi. Työvoimatoimistoon ilmoittautuminen on ehto työttömyysetuuksien saamiselle.

Työmarkkinatukea maksetaan työttömien toimeentulon turvaamiseksi kun he hakevat työtä tai osallistuvat työvoimapolitiisiin toimenpiteisiin. Jotta henkilö olisi oikeutettu työmarkkinatukeen, hänen tulee olla 17-64 -vuotias ja asua Suomessa. Oikeus syntyy vasta 25 vuoden iässä, jos henkilöllä ei ole ammattikoulutusta, lukuun ottamatta mahdollista työkokemusta tai työmarkkinakoulutusta jne. Maahanmuuttajille voidaan työmarkkinatuki myöntää vain kotoutumistukena 3 ensimmäisen maassaolovuoden aikana.

Kauemmin työskennelleet voivat hakea peruspäivärahaa työttömyysajalta.

Työttömyyskassan työttömyysetuutta voi hakea työttömyyskassaan kuuluva työehdon täyttävä henkilö.

Asumistuki

Asumistukea voidaan myöntää pienituloisille henkilöille asumiskustannusten vähentämiseksi. Tukea asumiskustannuksiin voi hakea seuraavasti:

- opiskelijoiden asumistuki
- yleinen asumistuki
- eläkkeensaajien asumistuki

Työkyvyttömyystuki

Jos sairastuu ja syntyy tulovajaus, voi hakea sairauspäivärahaa työkyvyttömyysajalta. Sairauspäiväraha voidaan myöntää 16-64vuotiaille henkilöille, jotka sairauden takia eivät voi suorittaa työtään tai samankaltaista työllistämistoimintaa.

Tukea kun saa lapsen

Lapsen syntyessä vanhemmilla on oikeus vanhempainlomaan ja päivärahaetuuksiin. Äidin on kuitenkin pitänyt olla vakuutettuna Suomessa vähintään 180 päivää ennen laskettua aikaa. Äiti voi hakea äitiysrahaa ja vanhempainrahaa vapaansa ajaksi. Isällä on myös oikeus hakea vanhempainrahaa, ei kuitenkaan samanaikaisesti äidin kanssa.

Alle 17-vuotiaista Suomessa asuvista lapsista maksetaan kuukausittain lapsilisää porrastettuna perheen lapsiluvun mukaan.

Yksinhuoltajat voivat saada korotuksen jokaisesta lapsesta. Lapsilisä maksetaan sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jonka kuluessa lapsi tai oikeus lapsilisään on syntynyt.

Äidillä on lisäksi oikeus äitiysavustukseen, joko äitiyspakkauksen tai rahan muodossa. Äitiyspakkaukseen sisältyy mm. vauvanvaatteita, erilaisia tekstiilejä ja vauvanhoitotarvikkeita.

Vanhempainloman jälkeen vanhemmilla on oikeus saada kaupungin järjestämä päiväkotitai perhepäivähoitopaikka lapselleen. Jos haluaa jäädä kotiin hoitamaan lastaan, voi Kansaneläkelaitokselta hakea lastenhoidon tukea siihen saakka kunnes lapsi täyttää kolme vuotta.

Vanhuusiän tuet

Suomessa on kaksi toisiaan täydentävää eläkejärjestelmää; kansaneläke ja työeläke.

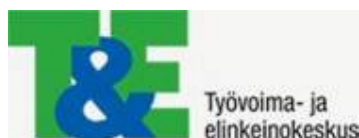
Kansaneläkettä myönnetään sen perusteella kuinka kauan on asunut Suomessa. Maahanmuuttajalle, joka ei ole oikeutettu saamaan kansaneläkettä, myönnetään erityinen maahanmuuttajatuki, jos henkilö on asunut Suomessa yhtäjaksoisesti vähintään viisi vuotta välittömästi ennen erityisen tuen alkamista.

Työeläkettä maksetaan ansiotyön perusteella, kun on työskennellyt joko

- palkattuna työntekijänä tai
- yrittäjänä

Vastuutahot: TE-toimisto, Kela

6.8 TE-toimiston palvelut

Työ- ja elinkeinotoimisto varautuu niihin mahdollisiin erityistarpeisiin, joita maahanmuuttaja-asiakkaan kohtaaminen vaatii. Tulkin avulla taataan maahanmuuttajalle samat mahdollisuudet kuin suomalaisille työnhakijoille heidän asioidessaan TE-toimistossa. Tarvittavan oleskeluluvan saatuaan työnhakijaksi

rekisteröidylle maahanmuuttaja-asiakkaalle tehdään TE-toimistossa alkukartoitus, jonka perusteella arvioidaan mitä TE-toimiston palveluja hän tarvitsee. Näistä voidaan mainita mm. neuvontapalvelut, työvoimapolitiittinen koulutus, omaehtoinen opiskelu, työkokeilu, uravalmennuskurssit, kuntoutuspalvelut.

TE-toimisto luo yhteyksiä työnantajiin ja siten voidaan avustaa maahanmuuttajaa työkokeilu- tai työpaikan hankkimisessa.

TE-toimisto selvittää työnhakijana olevan maahanmuuttajan oikeudet ja velvollisuudet riittävän laajasti huomioiden maahanmuuttajan lähtökohdat sekä arvioi asiakkaan ammattitaitoa ja kartoittaa asiakkaan valmiuksia suhteessa asiakkaan toivomuksiin. Tämän arvioinnin jälkeen TE-toimisto *laatii asiakkaalle kotoutumissuunnitelman, yhdessä asiakkaan tai asiakkaan ja kunnan kanssa, mikäli asiakkaalla on siihen oikeus. Kunta osallistuu kotoutumissuunnitelman laadintaan ainakin siinä tapauksessa, että maahanmuuttaja-asiakas saa kunnalta toimeentulotukea.* Yhteistyö eri tahojen kesken on erityisen tärkeää luotaessa edellytyksiä maahanmuuttajien työllistymiselle. Tärkeää on myös oppilaitosten ja TE-toimiston välinen yhteistyö.

Yrityspalvelut ovat tarpeellisia myös maahanmuuttaja-asiakkaiden kohdalla. Maahanmuuttajilla on useasti sellaista osaamista, jota voi hyödyntää oman yrityksen perustamisessa.

Tutuntupa *Primula* Kristiinankaupungissa on hyvä vaihtoehto kotoutumisen alkuvaiheessa. Siellä voidaan tarjota maahanmuuttaja-asiakkaille pajatoimintaa ja samalla kehittää heidän kommunikointikykyään.

Vastuutahot: TE-toimisto

6.9. Vapaa-aika ja kulttuuri

Kaupunginkirjasto sijaitsee kaupungin keskustassa. Lisäksi on kirjastoja/lainausasemia Lapväärtin, Siipyyn ja Dagsmarkin kylissä. Kirjastoauto liikennöi eri puolilla kaupunkia.

Kristiinankaupungin kirjastotoimella on seuraavaa kirjastomediaa: kirjoja, lehtiä, aikakauslehtiä, videokasetteja, cd-levyjä ym. Mediat ovat suomen- ja ruotsinkielisiä. Muilla kielillä on myös pienempiä kirjallisuuskokoelmia, esim. englanniksi, ranskaksi, saksaksi, espanjaksi, norjaksi, viroksi ja venäjäksi. Lisäksi voi tehdä kaukolainoja muista kirjastoista. Helsingin kaupunginkirjaston yhteydessä toimiva Maahanmuuttajakirjasto on erinomainen maahanmuuttajille. Tämä lainaa vieraskielisiä kokoelmiaan kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan.

Yllä olevan lisäksi Kristiinankaupungin kirjasto tarjoaa Internet-yhteyden asiakkailleen ja myös maahanmuuttajat voivat käyttää sitä.

Kansalaisopisto

Kristiinankaupungin kansalaisopisto tarjoaa kaupungin asukkaille joka vuosi runsaasti kursseja. Opisto järjestää erilaisia kursseja vastasaapuneille maahanmuuttajille. Kurssit järjestetään erityisesti maahanmuuttajille, mutta myös integroimalla ne muuhun kurssitoimintaan. Kansalaisopisto toimii maahanmuuttajien/pakolaisten aikuisopetuksen ja jatkokoulutuksen järjestäjänä yhteistyössä esim. sivistys- ja vapaa-aikakeskuksen, Punaisen Ristin, koulutuskeskuksen ja työvoimaviranomaisten kanssa.

Kulttuuri, yhdistystoiminta, nuoris- ja liikuntatoiminta

Kansainvälinen yhteistyö eri maiden kulttuurien ja kansalaisten välillä on rikkaus, joka laajentaa maailmankuvaa ja vaikuttaa positiivisesti paikalliseen kulttuuriin. Tämän vuorovaikutuksen ja uusien vaikutteiden kautta korostuu myös oman maan ja paikallisyhteiskunnan kulttuuri entisestään.

Luonnollinen kanssakäyminen maahanmuuttajien ja paikallisväestön välillä edistää kotoutumista ja osallistumista yhteiskunnalliseen elämään ja tarjolla olevaan kulttuuritoimintaan.

Kun maahanmuuttajille annetaan mahdollisuus harjoittaa kulttuuriaan ja toimia yhteistyössä paikallisväestön kanssa, ymmärtämys maahanmuuttajia kohtaan lisääntyy ja heidän itseluottamuksensa ja identiteettinsä voimistuvat.

Kulttuuritoiminta on hyvä keino saavuttaa nämä tavoitteet ja on lisäksi kansainvälinen kommunikointiväline, joka ei aina edellytä kielitaitoa, esim. kuvataiteet, musiikki ja tanssi. Kristiinankaupungissa on laajaa toimintaa monella taide- ja kulttuurialalla, ja vapaa-aikatoimiston henkilökunta palvelee kaikkia asukkaita parhaimman kykynsä mukaan.

Kristiinankaupungissa on monta urheilu- ja nuorisoliikettä edustavaa **yhdistystä**.

Näitä on kaikissa kunnan osissa ja niillä on erilaiset toimintasuuntauukset.

Nuorisoseurojen toimintaan kuuluu pääsääntöisesti tanssien, revyiden, lasten- ja kilpailutoiminnan sekä kotiseututyön järjestäminen. Maahanmuuttajien keskuudessa varsinkin lapset ovat erityisen kiinnostuneita esim. jalkapallosta. Esimerkkejä urheiluseuroista ovat IF Länken ja Sporting Kristina. Muita yhdistyksiä ovat esim. 4H ja 8:e Ungdomsringen. Monella yhdistyksellä on omat toimitilat. Liikuntatiloja ja laitoksia on myös runsaasti kunnassa. Kunnan monitoimihallia ”Kristinahallia” voivat sekä yksittäiset henkilöt että ryhmät käyttää. Kaupungilla on toimitilat myös nuorille, ”Nuorisotalo - Internet kahvila”, joka sijaitsee kaupungin keskustassa. Tiloissa järjestetään joka viikko avointa kahvilatoimintaa. Erilaisten projektien kautta järjestetään kursseja ja ohjelmaa. Kotouttamiskahvilat ovat hyvin pidettyjä asukkaiden keskuudessa ja täyttää yhteisen kohtaamispaikan tarpeen.

Vapaa-aikatoimisto järjestää myös erilaista toimintaa. Esimerkkinä voidaan mainita leiritoiminta, hiihtoloma-aktiviteetit, konsertit ja teatteriesitykset. Kristiinankaupungin

nuorisoneuvostolla on myös monikulttuurista ohjelmaa ja maahanmuuttajanuoria on mukana nuorisoneuvostossa.

Yllä mainittu toiminta on esimerkki Kristiinankaupungin tämänhetkisestä tarjonnasta, johon maahanmuuttajilla on kaikki mahdollisuudet osallistua oman kiinnostuksensa mukaan.

Vastuutahot: Sivistys- ja vapaa-aikakeskus yhteistyössä yhdistysten kanssa.

7. TULKKAUSPALVELUT

Vaasassa sijaitseva Pohjanmaan tulkikeskus aloitti toimintansa 15.12.1994. Tähän tulkikeskukseen palkataan kaikki viralliset tulkit ent. Vaasan läänissä. Aikaisemmin jokainen kunta järjesti oman tulkkauksensa ja palkkasi tulkit itse valtiovarain.

Vaasan tulkkeskuksessa on kokopäiväistä henkilökuntaa, joka huolehtii tulkkauspalvelujen hallinnosta. Koska tulkkeskus on toiminut jo muutaman vuoden, se voi nykyään tarjota tulkkausta ja kääntämistä noin kahteenkymmeneen kieleen.

Pohjanmaan tulkkeskus tarjoaa palveluja eri viranomaisille. Vastaanottokeskukset sekä pakolaisia vastaanottavat kunnat/kaupungit saavat tulkkauspalveluja, jos on kyse turvapaikanhakijasta, kuntapaikan saaneesta pakolaisesta tai paluumuuttajasta (esim. inkeriläiset).

Tulkkauspalvelut ovat ilmaisia lähinnä sosiaali- ja terveydenhuoltosektorille. Pakolaisten vastaanoton alkuvaiheessa on kuitenkin mahdollista saada tulkkauspalveluja laajemminkin.

Myös muista tulkkeskuksista ja tulkkausta tarjoavilta yksityisiltä yrityksiltä ostettava puhelintulkkaus on yhtä hyvä vaihtoehto, koska siitäkin saa ELY-keskukselta 100 %:n korvauksen kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden osalta.

Tulkkia tarvitaan erityisen paljon alussa, kun pakolainen saapuu kuntaan. Tulkin välityksellä käytävä keskustelu lisää kielellistä tasa-arvoa, koska keskustelevat osapuolet voivat käyttää omaa äidinkieltään. Tällä tavalla väärinkäsitysten ja arvailujen riski vähenee. Tulkkaus säästää myös aikaa ja resursseja sekä viranomaisen että asiakkaan kohdalla samalla kuin se mahdollistaa tiedonvälityksen kielimuureista huolimatta.

Tulkin tilaa aina viranomainen soittamalla tulkkeskukseen hyvissä ajoin ennen tulkkaustilannetta. Ensisijaisesti käytetään puhelintulkkausta. Niissä

maalaiskunnissa/kaupungeissa, joissa tulkki on saatavissa läheltä, voi viranomainen myös ottaa suoraan yhteyttä tulkkiin tilataksaan tulkkauspalveluja.

Tulkki on työssään puolueeton, hänellä on vaitiolovelvollisuus ja häntä koskevat esteellisyysäännökset. Tulkki ei osallistu itse keskusteluun, hän vain tulkaa kaiken, mitä henkilöt sanovat toisilleen tulkaustilanteessa. Tulkin tulee saada tietää etukäteen kenelle hän tulkaa, jotta hän voi varmistua siitä, ettei hän ole esteellinen tulkaustehtävään. Esteellisyysyitä voivat olla esim. se, että tulkattava on sukulainen tulkille tai tulkilla on vahvat tunnesiteet tulkkaustilanteen johonkuhun osapuoleen. Koska on tilanteita, joissa tulkin täytyy olla samaa sukupuolta kuin tulkittava, esim. lääkärikäynnit, on olemassa sekä mies- että naistulkkeja.

Vastuutahot: Tilaava viranomainen

8. SEURAKUNNAT, AATTEELLISET YHDISTYKSET JA JÄRJESTÖT

Kristiinankaupungin alueella toimivista yhdistyksistä, järjestöistä ja seurakunnista löytyy kiinnostusta osallistua aktiivisesti pakolaisten vastaanottamiseen ja toiminnan tukemiseen.

Suomen Punaisen Ristin Kristiinankaupungin osastojen jäsenet auttavat ystäväpalvelun puitteissa helpottaakseen maahanmuuttajien kotoutumista. Tämän ystäväpalvelun avulla annetaan pakolaisille mahdollisuus ystävien löytämiseen suomalaisesta yhteiskunnasta sekä tukea heidän elämäänsä sosiaalista puolta.

Punaisen Ristin osastot ovat myös kauemman aikaa toimineet muissa tukevissa tehtävissä järjestämällä erityyppistä toimintaa maahanmuuttajien ja paikallisväestön välisten yhteyksien helpottamiseksi. Myös Pohjanmaan ruotsinkielisen piirin monikulttuurisuustyöntekijä on edistänyt kulttuurien välistä sillan rakentamista järjestämällä yhdessä maahanmuuttajien kanssa erilaisia kokoontumisia ja käymällä yhdessä maahanmuuttajien kanssa kaupungin kouluissa kertomassa kulttuureista ja vastaamassa koululaisten kysymyksiin.

Kristiinankaupungin paikallisväestö on osoittanut kiinnostusta osallistua pakolaisten hyväksi tehtävään keräystyöhön. Monet keräävät taloustarvikkeita, huonekaluja, hyvänlaatuisia vaatteita ym. sekä auttavat huoneistojen kunnostamisessa.

Kristiinankaupungin alueella toimivat *seurakunnat* (sekä luterilaiset että vapaaseurakunnat) työskentelevät myös pakolaisten parissa. Ne tarjoavat asiantuntija-apua uskontoa ja kulttuuria koskeissa kysymyksissä ja toimivat erilaisina resurssihenkilöinä käytännön työssä.

Folkhälsan järjestää monen tyyppistä toimintaa kaupungin asukkaille ja tähän voivat myös pakolaiset osallistua. Toiminta koostuu kunnon hoitamiseen liittyvistä kursseista, uima- ja uimaleikkikouluista sekä vauvauinnista. Perusturvakeskuksen psykososiaalinen yksikkö palvelee kaupungin kaikkia asukkaita.

9. YHTEENVETO

Kanssakäymisessä maahanmuuttajien kanssa saa tietoa erilaisista kulttuureista ja kielistä, mikä rikastuttaa yhteiskuntaamme. Kun teemme yhteistyötä maahanmuuttajien kanssa ja olemme yhteydessä maahanmuuttajiin voimme muuttaa suhtautumistamme, mikä usein johtaa parempaan ymmärrykseen maahanmuuttajien tapoja ja tottumuksia kohtaan. Tämä taas auttaa vähemmistöryhmien syrjinnän ehkäisemisessä ja vähentää kielteistä suhtautumista erilaisuuteen. Tällä luodaan perusta kansainvälisyydelle ja suvaitsevaisuudelle.

Tavoitteena on saada kaupungin sisällä aikaan yhteistyötä sellaisten sektoreiden ja toimielinten välillä, jotka ovat tekemisissä maahanmuuttajien kanssa joko työssään tai vapaa-aikanaan. Yhteistyö voitaisiin järjestää jonkinlaisen työryhmän puitteissa maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi.

Moniammatillinen työryhmä

Yhteistyön järjestämistä selkiinnyttää kotouttamistointen toteuttaminen koordinoidusti. Siksi on perustettu erillinen moniammatillinen työryhmä, jonka tehtäviin kuuluu koordinoinnin ohella kotouttamisohjelman toteutumisen seuranta ja päivitys sekä maahanmuuttajien tilanteen ja maahanmuuttotyön seuranta. Työryhmän työskentely varmistaa myös tiedon välityksen eri toimijoiden ja päätöksentekijöiden/yleisön välillä. Työryhmään kuuluu edustajia perusturvakeskuksesta, koulutuskeskuksesta, sivistys- ja vapaa-aikakeskuksesta, SPR:stä, TE-toimistosta ja poliisista, kolmannelta sektorilta, työntekijä- ja työnantajajärjestöistä sekä uskonnollisista yhteisöistä. Ryhmä aloitti työnsä 3/2011.

Verkostoituminen

Ohjelmassa mainitaan, miten Kristiinankaupunki on verkostoitunut maahanmuuttajatyötä tekevien kuntien, järjestöjen ja henkilöiden kanssa.

Tiedottaminen

Kaupungin kotisivuille laitetaan linkki "Maahanmuuttajien kotouttaminen" (In English), josta löytyy yhdyshenkilöiden yhteystiedot ja kaikki muu tarpeellinen tieto sekä hyödyllisiä linkkejä www.infopankki.fi, www.lifeinfinland.fi

Liitteet

Luettelo hankkeista

Luettelo eri viranomaisten yhteystiedoista

Hankkeet

Hanke: Osallisuus & Liikunta 2014–2016 sivistys- ja vapaa-aikakeskuksen johdolla

Hankkeen tavoitteena on hyödyntää monikulttuurisuutta voimavarana, saada maahanmuuttajat osallistumaan aktiviteetteihin ja siten lisätä osallisuutta. Lisäksi hankkeen tarkoituksena on luoda kohtaamispaikkoja, kouluttaa ohjaajia, edistää terveyttä, saada aikaan yhteistyötä yhdistysten kanssa. Hankkeella halutaan edistää eri väestöryhmien välistä vuorovaikutusta moninaisuuden, tasapuolisuuden ja tasavertaisen kohtelun tukemiseksi. Tavoitteena on myös edistää etnisiä suhteita ja eri kulttuurien välistä vuoropuhelua.

Hanke: Kotouttaminen koulutuksen avulla Kristiinankaupungin kansalaisopiston johdolla

Hallitusohjelmaan sisältyvän nuorten yhteiskuntatakuun puitteissa toteutetaan nuorten maahanmuuttajien koulutustakuu. Nuorten maahanmuuttajien opiskeluvälineiden ja kielitaidon parantamiseksi valtion budjettiin sisältyy erityinen määräraha vapaan sivistystyön piiriin kuuluvaa, nuorten maahanmuuttajien opintoseteliavustusta varten. Avustuksella korvataan koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Koulutuksesta ei peritä opiskelijamaksuja.

Aikaisempia hankkeita ovat olleet mm.:

- Botnia Integration -Vaasasta Kristiinankaupunkiin ulottuva kolmivuotinen työvoimapolitiittinen hanke
- FISC-K5 - Lainsäädännöllinen kokeiluhanke Suupohjan rannikkoseudulla, vastaanottokeskuksen henkilökunnalle tietoja eri kulttuureista ja tiedostusta maahanmuuttajille suomalaisesta sosiaali- ja terveydenhuollosta. Esitteitä käännettiin myös eri kielille.
- GIIÖB - Go Integration för invandrare i Österbotten - Hanke tarjosi luentoja maahanmuuttajatyöntekijöille kolmen vuoden ajan. Lisäksi 10 kertaa vuodessa liite Vasabladetissa ja Syd-Österbottenissa.
- Osallisena Suomessa – verkkopohjainen kieltenopetusohjelma, sivistys- ja vapaa-aikakeskus on osallistunut. Luettelo työryhmän jäsenistä liitetään raporttiin.

Viranomaisten yhteystiedot

Nimi	Puhelin	Kotisivu
Infopankki		www.infopankki.fi
KRS Asunnot Tom Heinonen Lapväärtintie163 C / PL 2 64101 Kristiinankaupunki tom.heinonen@krs.fi	040 8471440 tai 06 2216 200	www.hyresbostad.net
TE-toimisto Närpiöntie 4 64200 Närpiö	0295 056 000	www.toimistot.te-palvelut.fi
Pohjanmaan tulkkikeskus Korsholmanpuistikko 6-8 65100 VAASA	(06) 325 2941 Tulkkien välitys: (ma-pe 8-16)	www.vaasa.fi Sosiaali ja terveys/Maahanmuuttajat/ Tulkkikeskus
Terveystenhoito Terveyskeskus Lapväärtintie 10 64100 Kristiinankaupunki	(06) 2218 411 yleinen hätänumero 112	www.kristiinankaupunki.fi Maahanmuuttajat Perusturva
Sairaanhoito Vaasan Keskussairaala Hietalahdenkatu 2 – 4 653130 Vaasa	(06) 323 1111 yleinen hätänumero 112	www.vaasankeskussairaala.fi
Kansaneläkelaitos Koulukatu 11 A 64100 Kristiinankaupunki ma-ti klo 9-11.30 ja 12.30-15.00	020 692 227	www.kela.fi
Sosiaalipalvelut Perusturvakeskus Lapväärtintie 10 64100 Kristiinankaupunki	(06) 2218 411 Sosiaalipäivystys puh. 06-325 2347 yleinen hätänumero 112	www.kristiinankaupunki.fi Maahanmuuttajat Perusturva
Päivähoito ja varhaiskasvatus	06 2218 509	www.kristiinankaupunki.fi asukkaalle ->perusturva
Suomenkielinen koulutuskeskus Lapväärtintie 163C 64101 Kristiinankaupunki	040- 5565733 Anne Raulo 06-2216242 Ebba Nygård	www.kristiinankaupunki.fi asukkaalle -> sivistys -> suomenkielinen koulutus

Poliisitoimi Kristiinankaupungin poliisiasema Parmaninkatu 11 B 64100 Kristiinankaupunki	071 87 40481 yleinen hätänumero 112	www.poliisi.fi
Sivistys- ja vapaa- aikakeskusLapväärtintie163 C 64100 Kristiinankaupunki KO-rehtori Sven Rosendahl V.t.Kirjastonjoht. Leena Eränen Kulttuurisihteeri Riitta Raikio- Söderlund Nuorisosihteeri Harriet Lindelöf- Sahl Museotoimenjoht. Päivikki Piironen	(06) 2216 200 2216253 / 040-7766530 2216 279 ja 2216 287 2216 263 / 040 508 5230 2216 264 / 040 508 5240 2216 343 / 040 508 0620	www.kristiinankaupunki.fi asukkaalle /kulttuuri ja vapaa-aika
FRK Kristinestads svenska avdelning Carina Grannas carina.grannas@krs.fi SPR Kristiinankaupunki suom.osasto Sevon Marja-Riitta marja-riitta.sevon@luukku.com	040 700 5644 050 572 3409	www.redcross.fi
Paikallisyhdistykset / Folkhälsan annika.heikkila@folkhalsan.fi asa.norrvik@hotmail.com	040 544 1313 040 590 5846	www.folkhalsan.fi
Tutuntupa Primula Rantakatu 18 64100 Kristiinankaupunki Torolf Back vanstugan.kristinestad@pp.inet.fi	040 588 6061	www.svalan.fi/fi
Kristinestads svenska församling Raatihuoneenkatu 1 64100 Kristiinankaupunki kristinestads.svenska@evl. fi	(06) 2211 073	www.kristinestadssvenskaforsamling.fi
Kristiinankaupungin seurakunta Parmaninkatu 4 64100 Kristiinankaupunki	(06) 2212 308	www.kristiinankaupunginsrk.net

Muiden yhdistysten yhteystiedot antaa Sivistys- ja vapaa-aikatoimisto	(06) 2216 200	
---	---------------	--

KRISTINESTAD
KRISTIIINANKAUPUNKI

Medlemmar i den mångprofessionella arbetsgruppen 2014 Moniammatillisen työryhmän jäsenet 2014

Vård och omsorg/Perusturva

Viola Broo-Rönnlund

E-mail: viola.broo-ronnlund@krs.fi

Tel./Puh. 06-221 6222 och/ja 040 513 1081

Utbildning/Koulutus

Tero Vesterbacka

E-mail: tero.vesterbacka@krs.fi

Bildning och fritid/Sivistys ja vapaa-aika

Harriet Lindelöf-Sahl

E-mail: harriet.lindelof-sahl@krs.fi

Tel./Puh. 040 508 5240

Te-byrå/Te-toimisto

Göte Manngård

E-mail: gote.manngard@te-byran.fi / gote.manngard@te-toimisto.fi

Tel./Puh. 010 604 6491

Hilkka Möttus ersättare/varalla. E-mail: hilkka.mottus@te-byran.fi / hilkka.mottus@te-toimisto.fi

Yrkesakademin

PB 13, 64101 KRISTINESTAD
PL 13, 64101 KRISTIIINANKAUPUNKI
Tel. / Puh. +358 (0)6 221 6200
kristinestad@krs.fi / kristiinankaupunki@krs.fi
www.kristinestad.fi
www.kristiinankaupunki.fi

PB 13, 64101 KRISTINESTAD
PL 13, 64101 KRISTIIINANKAUPUNKI
Tel. / Puh. +358 (0)6 221 6200
kristinestad@krs.fi / kristiinankaupunki@krs.fi
WWW. kristinestad.fi
kristiinankaupunki.fi

Stina Evars har flyttat. Vid YA utses en annan representant i arbetsgruppen./Stina Evars on muuttanut paikkakunnalta. YA nimittää uuden edustajan työryhmään.

E-mail: @yrkesakademin.fi
Tel./Puh.

Kontaktuppgifterna kompletteras./Yhteystietoja täydennetään.

FRK/SPR

Annica Riddar, Åsa Teir ersättare/varalla
E-mail: annica.riddar@vokki.fi
Tel./Puh. 040 534 1790

Österbottens polisinrättning/Pohjanmaan poliisilaitos

Kommissarie/komisario Kjell Dahlvik

E-mail: kjell.dahlvik@poliisi.fi

Tel./Puh. 071 874 8371, fax 071 874 4730

Kallelserna skickas även till församlingarna.
Kontakt till KRS-Bostäder finns via koncernledningen.
Stadsdirektören deltar i mötena.

Kutsut lähetetään myös seurakunnille.
Yhteys KRS-Asuntoihin konsernijohtoon kautta.
Kaupunginjohtaja osallistuu kokouksiin.

